

Date de réception : 04/12/2024

Zaak C-721/24**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing op grond van artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

22 oktober 2024

Verwijzende rechter:

Cour d'appel de Bruxelles (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

4 oktober 2024

Appellanten:

Vista-Life Pharma SA

Vista-Life Pharma Belgium SCRL

Verweerders:

Laboratoires S.M.B. SA

Brussel Reps Pharma SRL

1. Voorwerp en feiten van het geding:

- 1 SA Laboratoires S.M.B. en SRL Brussels Reps Pharma (hierna samen: „SMB”) zijn actief in de farmaceutische en parafarmaceutische sector. De drie belangrijkste geneesmiddelen van SMB zijn D-Cure, Befact Forte en Pravafenix. Sinds 1997 produceert en verkoopt SMB ook voedingssupplementen, waaronder A-D Cure Solution, D-Cura Sol 200 en D-Calcium, en sinds 2018 D-Cura Tab en Befact Duo.
- 2 SA Vista-Life Pharma en SCRL Vista-Life Pharma Belgium (hierna samen: „Vista-Life”) brengen ook voedingssupplementen op de markt, waaronder Vista-D3 (hun bekendste product) en VistaSterol. In deze sector zijn zij concurrenten van SMB.

- 3 In 2019 had SMB een eerste procedure gevoerd tegen Vista-Life, waarbij deze laatste SMB verweet de voedingssupplementen D-Cura Tab en Befact Duo op de markt te brengen met een presentatie die de indruk wekte dat het om geneesmiddelen ging. Bij vonnis van 17 december 2020 heeft de voorzitter van de Nederlandstalige ondernemingsrechtbank te Brussel de door Vista-Life tegen SMB gevorderde stakingsmaatregelen gedeeltelijk toegewezen. SMB heeft tegen dit vonnis hoger beroep ingesteld en de procedure is thans aanhangig bij de cour d'appel (hof van beroep, België). Dit geding behoort evenwel niet tot het voorwerp van deze procedure.
- 4 Naar aanleiding van dit geding heeft SMB aanvankelijk kritiek geuit op twee reclames die Vista-Life in februari 2021 heeft verspreid voor haar voedingssupplement Vista-D3 in de tijdschriften „Le Pharmaciens” en „Pharmassistent(e)”, gespecialiseerde tijdschriften voor apothekers met de aanwijzing „stabiele plasmaspiegels”, (zie bladzijden 5 en 6 van het verwijzingsarrest waar deze twee reclames zijn weergegeven), alsmede een in april 2021 in het tijdschrift „Pharmassistent(e)” gepubliceerde reclame voor haar voedingssupplement *VistaSterol*, dat de aanwijzing „de oplossing om cholesterol te verlagen” bevatte (zie bladzijde 8 van het verwijzingsarrest waar deze reclame is weergegeven).
- 5 Op 9 juni 2021 heeft SMB Vista-Life gedagvaard voor de voorzitter van de tribunal de l'entreprise francophone de Bruxelles (Franstalige ondernemingsrechtbank Brussel, België), zetelend als in kort geding, teneinde vast te stellen dat voornoemde aanwijzingen gezondheidsclaims vormen die in strijd zijn met artikel 10 en artikel 14, lid 2, van verordening (EG) nr. 1924/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 inzake voedings- en gezondheidsclaims voor levensmiddelen (hierna: „verordening nr. 1924/2006”) en bijgevolg met artikel VI.104 van het Belgisch Wetboek van economisch recht (hierna: „WER”), voor zover zij een met de eerlijke marktpraktijken strijdige daad vormen in de zin van dat artikel, en Vista-Life te gelasten deze inbreuk te beëindigen, op straffe van dwangsommen.
- 6 In het eerste vonnis van 6 april 2022 verklaarde de voorzitter van de tribunal de l'entreprise francophone de Bruxelles de vordering gedeeltelijk gegrond. Hij stelde onder meer vast dat de beweringen in kwestie inbreuk maakten op artikel 10 en artikel 14, lid 2, van verordening nr. 1924/2006, evenals op artikel VI.104 van het WER en gelastte Vista-Life om deze inbreuk te beëindigen, op straffe van de gevorderde dwangsommen.
- 7 Vervolgens heeft SMB kritiek geuit op vier nieuwe reclames die Vista-Life op 27 oktober, 17 en 24 november en 1 december 2022 heeft verspreid in het tijdschrift „Le journal du Médecin” gericht op artsen, alsmede in de tijdschriften „Le Pharmaciens” en „Pharmassistent(e)” met betrekking tot het voedingssupplement *Vista-D3* (zie bladzijden 11 tot en met 15 van het verwijzingsarrest waarin deze reclames zijn weergegeven). Deze reclames bevatten de volgende aanwijzingen:

- „product Vista-D3 kan een toename van het risico op overlijden voorkomen”;
 - „product Vista-D3 voorkomt het effect van de eerste leverpassage en de afbraak door enzymen in de maag”;
 - „dagelijks beter dan een bolus”.
- 8 Op 9 december 2022 heeft SMB de voorzitter van de tribunal de l’entreprise francophone de Bruxelles, zetelend als in kort geding, verzocht om vast te stellen dat voornoemde aanwijzingen in strijd zijn met artikel 10 van verordening nr. 1924/2006 en bijgevolg met artikel VI.104 van het WER, alsook om Vista-Life te gelasten het gebruik van deze claims en van alle soortgelijke claims te beëindigen, op straffe van dwangsommen.
- 9 In het tweede vonnis van 5 april 2023 stelde de voorzitter van de tribunal de l’entreprise francophone de Bruxelles vast dat de bekritiseerde aanwijzingen gezondheidsclaims vormden die inbreuk maakten op artikel 10 van verordening nr. 1924/2006 en op artikel VI.104 van het WER. Hij gelastte Vista-Life om het gebruik van deze claims en van alle soortgelijke claims te beëindigen, op straffe van de door SMB gevorderde dwangsommen.
- 10 Vista-Life heeft tegen deze twee vonnissen hoger beroep ingesteld. De cour d’appel heeft beide zaken gevoegd.

2. Toepasselijke bepalingen:

Verordening (EG) nr. 1924/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 inzake voedings- en gezondheidsclaims voor levensmiddelen

- 11 Artikel 1, lid 2, luidt:
- „2. Deze verordening is van toepassing op voedings- en gezondheidsclaims die in commerciële mededelingen worden gedaan, hetzij in de etikettering en presentatie van levensmiddelen, hetzij in de daarvoor gemaakte reclame, indien het gaat om levensmiddelen die bestemd zijn om als zodanig aan de eindverbruiker te worden geleverd.”
- 12 Artikel 2, lid 2, punten 1 en 5, bepaalt:
- „2. Daarnaast zijn de volgende definities van toepassing:
- 1) claim: elke boodschap of aanduiding die niet verplicht is op grond van de communautaire of nationale wetgeving, met inbegrip van illustraties, grafische voorstellingen of symbolen, ongeacht de vorm, waarmee gesteld, de indruk gewekt of geïmpliceerd wordt dat een levensmiddel bepaalde eigenschappen heeft;

5) gezondheidsclaim: een claim die stelt, de indruk wekt of impliceert dat er een verband bestaat tussen een levensmiddelen categorie, een levensmiddel of een bestanddeel daarvan en de gezondheid;”

13 Artikel 3, eerste alinea, luidt als volgt:

„Voedings- en gezondheidsclaims mogen in de etikettering en presentatie van levensmiddelen die in de Gemeenschap in de handel worden gebracht en in de daarvoor gemaakte reclame uitsluitend worden gebruikt indien zij in overeenstemming zijn met deze verordening.”

14 Artikel 10, leden 1 en 3, bepaalt:

„1. Gezondheidsclaims zijn verboden, tenzij zij in overeenstemming zijn met de algemene voorschriften van hoofdstuk II en de specifieke voorschriften van dit hoofdstuk, en er overeenkomstig deze verordening een vergunning voor is verleend, en zij zijn opgenomen in de in de artikelen 13 en 14 bedoelde lijsten van toegestane claims.

[...]

3. Verwijzingen naar algemene, niet-specifieke voordelen van de nutriënt of het levensmiddel voor de algemene gezondheid of voor het welzijn op het gebied van gezondheid zijn alleen toegestaan indien zij gepaard gaan met een specifieke gezondheidsclaim die is opgenomen in de in de artikelen 13 en 14 bedoelde lijsten.”

15 Artikel 14, lid 2, is geformuleerd als volgt:

„Naast de algemene voorschriften van deze verordening en de specifieke voorschriften van lid 1 geldt bij claims inzake ziekterisicobeperking dat op de etikettering, of bij ontbreken daarvan, in de presentatie en de reclame, ook moet worden vermeld dat de ziekte [waarnaar] de claim verwijst, meerdere risicofactoren heeft en dat verandering van een van die factoren al dan niet een heilzaam effect kan hebben.”

3. Argumenten van partijen en beoordeling door de cour d’appel:

16 De aanwijzing „product Vista-D3 kan een toename van het risico op overlijden voorkomen” zal niet worden overgenomen in de onderstaande analyse, aangezien de cour d’appel heeft geoordeeld dat deze geen aanleiding gaf tot een prejudiciële vraag.

Over de aanwijzingen „stabiele plasmaspiegels”, „product Vista-D3 voorkomt het effect van de eerste leverpassage en de afbraak door enzymen in de maag” en „dagelijks beter dan een bolus”

- 17 Partijen zijn het oneens over de vraag of deze aanwijzingen, die betrekking hebben op het voedingssupplement Vista-D3, gezondheidsclaims zijn in de zin van artikel 2, lid 2, punt 5, van verordening nr. 1924/2006.
- 18 Het wordt niet betwist dat deze aanwijzingen niet zijn opgenomen in de lijsten van toegestane gezondheidsclaims op grond van verordening 1924/2006.
- 19 De cour d’appel herinnert eraan dat voedingssupplementen die een levensmiddelen categorie vormen, krachtens artikel 1, lid 2, van verordening nr. 1924/2006 onder die verordening vallen en dat gezondheidsclaims voor levensmiddelen alleen zijn toegestaan als zij in overeenstemming zijn met de bepalingen van die verordening (artikel 3, eerste alinea).
- 20 De cour d'appel verwijst naar de overwegingen 1 en 2 van verordening nr. 1924/2006 en naar het arrest van het Hof van Justitie van 6 september 2012, Deutsches Weintor (C-544/10, EU:C:2012:526, punt 45), om eraan te herinneren dat het de bedoeling van de Uniewetgever is om een hoog beschermingsniveau voor de consument te waarborgen, de consument de informatie te verstrekken die hij nodig heeft om geïnformeerde keuzes te kunnen maken, en gelijke concurrentievoorwaarden voor de levensmiddelenindustrie te scheppen.

(i) Over de aanwijzing „stabiele plasmaspiegels”

- 21 Deze aanwijzing komt voor in de reclames die zijn gepubliceerd in de tijdschriften „Le Pharmaciens” en „Pharmassistent(e)” in februari 2021 en is opgenomen in de volgende beweringen:
- „Dagelijkse toediening = stabiele plasmaspiegels” en
- „Dagelijkse inname = Stabiele plasmaspiegels = doeltreffend en veilig”.
- 22 Deze beweringen worden beide voorafgegaan door de vermelding „Belangrijk voor je weerstand: zorg voor voldoende vitamine D!”; de tweede wordt aangevuld met een uittreksel uit een wetenschappelijke studie waarin staat te lezen: *„Er is niets te verliezen en mogelijk veel te winnen door een vitamine D-supplement van 800 tot 1 000 eenheden per dag aan te bevelen. Dit draagt niet alleen bij tot gezonde botten en spieren maar ook tot een gezond immuunsysteem. Mensen die reeds een tekort hebben, mogen de eerste maand een hogere dosis gebruiken, tot 3 000 eenheden per dag. Intermitterende hoge doses vitamine D zijn echter af te raden.”*
- 23 Er wordt ook op gewezen dat de opname ervan wordt vergemakkelijkt via sublinguale toediening door de vermeldingen „Sublinguale toediening = uitstekende opname bij alle patiënten: bij chronische darmontsteking, bariatrische

chirurgie, polyfarmacie en oudere patiënten” en „Sublinguale toediening: uitstekende opname bij alle patiënten”; deze vermeldingen worden aangevuld met een gestileerde tekening van een gezicht in profiel dat zijn tong optilt, vergezeld van de termen „sublinguaal”, „< 1 min” en „smelt onder de tong”.

- 24 In het eerste vonnis van 6 april 2022 werd opgemerkt dat „Vista-Life met deze claims ten minste de indruk wekt, zo niet beweert, dat het product van de reclame verband houdt met de gezondheid, in die zin dat het helpt om het vitamine D-gehalte op peil te houden, wat belangrijk is voor de weerstand, en in die zin dat Vista-D3 bij dagelijkse inname stabiele plasmaspiegels bevordert”.
- 25 Vista-Life is het hier niet mee eens. Zij betoogt dat de aanwijzing „stabiele plasmaspiegels” wordt gedefinieerd als „de concentratie van een bepaalde stof in het bloedplasma” en dat de aanwijzing „dagelijkse toediening = stabiele plasmaspiegels” dus eenvoudigweg aangeeft dat de dagelijkse toediening van vitamine D bijdraagt tot een constant gehalte [aan] vitamine D in het bloedplasma,” en dit dus informatie betreft over de dosering en de juiste inname van het voedingssupplement. Zij voert aan dat deze bewering enkel „een verband [legt] tussen de wijze, de frequentie, de herhaling of de hoeveelheid van het in te nemen of toe te dienen levensmiddel enerzijds, en de goede opname van dit levensmiddel [en/of] het gehalte ervan in het bloed anderzijds”, hetgeen niet volstaat om een gezondheidsclaim te vormen.
- 26 Zij is van mening dat een claim, om als gezondheidsclaim te worden aangemerkt, niet alleen betrekking moet hebben op de wijze, de frequentie, de herhaling of de hoeveelheid van het in te nemen of toe te dienen levensmiddel, maar ook op de inhoud of de samenstelling van het levensmiddel.

(ii) Over de aanwijzing „Vista-D3 voorkomt het effect van de eerste leverpassage en de afbraak door enzymen in de maag”

- 27 Deze aanwijzing staat in de reclame die op 17 november 2022 is gepubliceerd in het tijdschrift „Le Pharmaciens” en is opgenomen in de daaropvolgende paragraaf van een „persbericht van Vista-Life Pharma”, dat is gepubliceerd in de rubriek „pharmaforum” en dat onmiddellijk voorafgaat aan een ingevoegde reclame voor het product Vista-D3:

„Vitamine D, wat is er nieuw?

[...]

ONDER DE TONG

Het sublinguale slijmvlies is een preferentiële wijze van toediening die veel voordelen heeft ten opzichte van orale toediening: het wordt sneller opgenomen en voorkomt het effect van de eerste leverpassage en de afbraak door enzymen in de maag. Er zijn meer voordelen van de sublinguale tablet dan alleen een

verbeterde opname. Het is ook populair bij patiënten omdat het gemakkelijker in te nemen is en er geen slikproblemen zijn.

• VISTA-D3 sublinguale tabletten [...] Met VISTA-D3 kunt u uw patiënten helpen hun vitamine D-gehalte snel en doeltreffend aan te vullen. Vista-D3 onder de tong, een slimme zet!”

- 28 In het tweede vonnis van 5 april 2023 wordt geoordeeld dat „Vista-Life niet slechts [...] een algemene verklaring doet over de voordelen van een wijze van toediening van een product. Zij stelt dat de specifieke wijze van toediening van haar product ‚goed’ zal zijn (‚vitamine D-gehalte snel en doeltreffend aan te vullen; Vista-D3 onder de tong, een slimme zet’) voor de patiënten van de lezers van het tijdschrift. Er wordt duidelijk een verband gelegd tussen de gezondheid van patiënten die vitamine D sublinguaal innemen (‚aan de specifieke behoeften van elke patiënt voldoen’) en haar product, waarvan de naam verschillende keren voorkomt in de body van het artikel en in de reclameafbeelding op dezelfde pagina.”
- 29 Vista-Life is van mening dat de bewering „het wordt sneller opgenomen en voorkomt het effect van de eerste leverpassage en de afbraak door enzymen in de maag” uitsluitend betrekking heeft op de wijze van toediening „onder de tong” en niet op het product Vista-D3. Zij voert aan dat de omstreden claim de lezer informatie verschaft over de wijze van toediening van het product zonder verwijzing naar enig gezondheidseffect of de inhoud of samenstelling van het levensmiddel, waardoor deze niet als gezondheidsclaim kan worden aangemerkt.

(iii) Over de aanwijzing „Dagelijks beter dan een bolus”

- 30 Deze aanwijzing komt voor in reclames die zijn gepubliceerd in Le journal du Médecin, Le Pharmacien en Pharmassistent(e) in oktober, november en december 2022 en gaat vergezeld van een verwijzing naar een wetenschappelijke studie.
- 31 Met deze formule stelt Vista-Life dat de dagelijkse inname van vitamine D de voorkeur verdient boven een grotere inname in één keer (zie de term „bolus”, waarvan de definitie, door de partijen ontleend aan het Franse woordenboek, luidt: een „dosis geneesmiddel die in één keer moet worden toegediend”).
- 32 In het tweede vonnis van 5 april 2023 werd opgemerkt dat deze aanwijzing „rechtstreeks verband houdt met het product *Vista-D3*, waarvan de naam in grote letters in het midden van een lachende zon wordt weergegeven, onmiddellijk gevolgd door een tekst die wordt ingeleid door twee pijlen van dezelfde kleur als de zon, die informatie verstrekken met betrekking tot [...] het erboven gepresenteerde product”.
- 33 Op basis van een algemene analyse van de reclames komt de tribunal de l’entreprise francophone de Bruxelles tot het besluit dat het om een gezondheidsclaim gaat, aangezien de uitdrukking „is beter” wordt gebruikt in een

context van de consumptie van een vitamine, hetgeen noodzakelijkerwijs verband houdt met een gezondheidseffect.

- 34 Vista-Life betwist deze bewering op basis van een redenering die vergelijkbaar is met de redenering die werd gevolgd voor de vorige aanwijzingen.

Beoordeling door de cour d'appel

- 35 Nagegaan moet worden of met de drie betwiste claims wordt gesteld, de indruk wordt gewekt of wordt geïmpliceerd dat er een verband bestaat tussen het voedingssupplement Vista-D3 en de gezondheid.

- 36 Het Hof van Justitie heeft het volgende voor recht verklaard:

- 1) aangezien de definitie van gezondheidsclaim geen enkele precisering geeft, noch met betrekking tot het al dan niet rechtstreekse karakter dat het „verband” tussen het levensmiddel en de gezondheid moet hebben, noch met betrekking tot hoe sterk dit moet zijn of hoe lang dit moet duren, moet het woord „verband” dus ruim worden begrepen (arrest van 6 september 2012, *Deutsches Weintor*, C-544/10, EU:C:2012:526, punt 34);
 - 2) „[...] uit de definitie van „claim” in artikel 2, lid 2, onder 1), van verordening nr. 1924/2006 volgt dat, wil er sprake zijn van een gezondheidsclaim in de zin van die verordening, de omschrijving moet impliceren dat het betrokken levensmiddel ‚bepaalde eigenschappen’ heeft, dit wil zeggen dat het een specifiek gezondheidsvoordeel of een heilzaam fysiologisch effect heeft. Zoals de Commissie terecht heeft opgemerkt zijn bijgevolg heilzame niet-specifieke fysiologische of metabolische effecten [...], die louter op algemene wijze verband houden met het consumeren van voedingsmiddelen of met het soort voedingsmiddel dat wordt geconsumeerd – zoals de voeding van het menselijk organisme, die biologisch noodzakelijk is voor het in stand houden van de lichaamsfuncties – a priori uitgesloten van de definitie van ‚gezondheidsclaim” (conclusie van advocaat-generaal Mazák in de zaak *Deutsches Weintor*, C-544/10, EU:C:2012:189, punt 44).
- 37 „Het feit dat enerzijds de definitie van voedings- en gezondheidsclaims niet alleen ziet op boodschappen die ‚stellen’ dat er een verband tussen het levensmiddel en de voeding of de gezondheid bestaat, maar ook op boodschappen die zulks ‚suggereren’ of ‚impliceren’, en dat anderzijds het begrip ‚claim’ elke boodschap en aanduiding omvat, houdt in dat met alle omstandigheden rekening moet worden gehouden bij de beoordeling van de aard van de claim, zoals afbeeldingen, gebruikte symbolen, de algemene presentatie van het levensmiddel, de context van deze presentatie, enz.” (zie G. Sorreaux, *Publicité et étiquetage des denrées alimentaires*, Larcier, Bruxelles, 2016, blz. 248, nr. 407).

- 38 Weliswaar wekken de drie betwiste aanwijzingen de indruk van het bestaan van een „verband” tussen de frequentie van inname en de wijze van toediening van het voedingssupplement *Vista-D3* enerzijds en de opname ervan door het lichaam, die doeltreffender zou zijn, anderzijds.
- 39 In de algemene definitie van claim in artikel 2, lid 2, punt 1, van verordening (EG) nr. 1924/2006 wordt echter niet gepreciseerd wat verstaan moet worden onder „bepaalde eigenschappen”.
- 40 Ook de definitie van gezondheidsclaim in artikel 2, lid 2, punt 5, van deze verordening preciseert niet of de termen „levensmiddel” en „een bestanddeel daarvan” verwijzen naar kenmerken die verband houden met de frequentie van inname of de wijze van toediening van het levensmiddel.
- 41 Bijgevolg wenst de cour d’appel te vernemen of de frequentie van inname en de wijze van toediening van het voedingssupplement onder deze begrippen vallen. De volgende prejudiciële vraag dient derhalve aan het Hof te worden voorgelegd:

Moeten de punten 1 en 5 van artikel 2, lid 2, van verordening nr. 1924/2006 aldus worden uitgelegd dat de termen „bepaalde eigenschappen” en „een levensmiddelencategorie, een levensmiddel of een bestanddeel daarvan” aanwijzingen bevatten met betrekking tot de frequentie van inname en/of de wijze van toediening?

Over de aanwijzing „De oplossing om cholesterol te verlagen”

- 42 Deze aanwijzing komt voor in de reclame die Vista-Life heeft gepubliceerd in het tijdschrift „Pharmassistent(e)” in april 2021. Deze houdt verband met de aanwezigheid van plantensterolen in het voedingssupplement VistaSterol.
- 43 Vista-Life en SMB zijn het erover eens dat deze aanwijzing een gezondheidsclaim is in de zin van verordening nr. 1924/2006, en meer in het bijzonder een gezondheidsclaim inzake ziekterisicobeperking, hetgeen ook correct is vastgesteld in het eerste vonnis van 6 april 2022.
- 44 Zij zijn het er echter niet over eens of deze gezondheidsclaim al dan niet in overeenstemming is met artikel 14, lid 2, van verordening nr. 1924/2006.
- 45 Zoals in het eerste vonnis van 6 april 2022 terecht is opgemerkt, vermeldt de omstreden reclame niet dat de ziekte waarnaar de claim verwijst (in casu hart- en vaatziekten) meerdere risicofactoren heeft en dat verandering van een van die factoren (in casu de toevoeging van plantensterolen) al dan niet een heilzaam effect kan hebben.
- 46 Vista-Life voert aan dat een analyse van de reclame in haar geheel, in combinatie met het feit dat ze gericht was op beroepsbeoefenaren op het gebied van de volksgezondheid, aantoonde dat ze voldeed aan de voorschriften van verordening 1924/2006. De cour d’appel merkt echter op dat de vermelding „Plantensterolen in

een dosis van 1,5 g tot 3 g per dag vormen een veilige en doeltreffende oplossing voor een beginnend verhoogd cholesterolgehalte”, noch de vermelding „Cardiovasculair voordeel – Potentiële voordelen in België: kan elk jaar 3 953 ziekenhuisopnames voor cardiovasculaire problemen voorkomen” (die beide in de reclame voorkomen) niet de in artikel 14, lid 2, van verordening nr. 1924/2006 bedoelde vermelding vormen, die tot doel heeft de aandacht van de consument te vestigen op het bestaan van andere risicofactoren en om het heilzame effect van verandering van een van die factoren te relativeren.

47 Aangezien deze vermelding in de mededeling ontbreekt, is de omstandigheid dat deze mededeling voorkomt in een tijdschrift dat bestemd is om door beroepsbeoefenaren op het gebied van de gezondheidszorg te worden gelezen – wat betekent dat zij achter de gebruikte bewoordingen „begrijpen” dat er meerdere risicofactoren zijn – niet relevant. Zoals het Hof van Justitie heeft geoordeeld, moet „artikel 1, lid 2, van verordening nr. 1924/2006 aldus worden uitgelegd dat voedings- of gezondheidsclaims die worden gedaan in een commerciële mededeling betreffende een levensmiddel dat bestemd is om als zodanig aan de eindgebruiker te worden geleverd, binnen het toepassingsgebied van deze verordening vallen wanneer deze mededeling niet aan de eindgebruiker maar uitsluitend aan beroepsbeoefenaars in de gezondheidszorg is gericht” en “van beroepsbeoefenaars in de gezondheidszorg kan [...] worden verondersteld dat zij in hogere mate wetenschappelijk onderlegd zijn dan de eindgebruiker, die wordt geacht de gemiddelde, redelijk goed geïnformeerde en redelijk oplettende en voorzichtige consument te zijn, zoals vermeld in overweging 16 [van de verordening nr. 1924/2006]. Deze beroepsbeoefenaars kunnen echter niet worden geacht voortdurend te kunnen beschikken over alle specifieke en geactualiseerde wetenschappelijke kennis die nodig is voor de beoordeling van elk van de voedingsmiddelen en van de voedings- of gezondheidsclaims die worden gebruikt bij de etikettering, de presentatie van deze levensmiddelen, of de reclame ervoor. Zoals de advocaat-generaal in punt 49 van zijn conclusie heeft opgemerkt, kan niet worden uitgesloten dat de beroepsbeoefenaars in de gezondheidszorg zelf op een dwaalspoor worden gebracht door onjuiste, misleidende of leugenachtige voedings- of gezondheidsclaims” (arrest van 14 juli 2016, Verband Sozialer Wettbewerb, C-19/15, EU:C:2016:563, en met name de punten 43 en 44).

48 Vista-Life beroept zich op het feit dat op de verpakking van *VistaSterol* en in de bijsluiters van het product de volgende aanwijzing staat, hoewel deze niet is opgenomen in de betwiste reclame:

„1 tablet per dag draagt bij tot een normaal cholesterolgehalte. 2 tabletten per dag verlagen het cholesterolgehalte in het bloed. Dit heilzame effect wordt verkregen door dagelijks 1,5 tot 3 g plantensterolen in te nemen. Een verhoogd cholesterolgehalte is een risicofactor voor hart- en vaatziekten.”

49 Zij benadrukt tevens dat op haar website de volgende informatie wordt vermeld: „Plantensterolen [...] zijn stoffen die van nature aanwezig zijn in groenten en fruit, maar in zeer kleine hoeveelheden. Hun chemische structuur lijkt op de structuur

van cholesterol, maar ze hebben niet de negatieve eigenschappen van cholesterol. Wanneer voldoende plantensterolen worden ingenomen, concurreren zij tijdens het spijsverteringsproces met cholesterol in voedsel. Als gevolg hiervan wordt er minder cholesterol in de bloedsomloop opgenomen. Het resultaat is een lager cholesterolgehalte in het bloed. Een verhoogd cholesterolgehalte vormt een risicofactor voor de ontwikkeling van hart- en vaatziekten. VistaSterol wordt zeer goed verdragen omdat het alleen in de darm werkt en niet in de bloedbaan.”

- 50 De cour d’appel merkt op dat dergelijke aanwijzingen geen weergave vormen van de verplichte vermelding als bedoeld in artikel 14, lid 2, van verordening nr. 1924/2006. Desalniettemin informeren deze aanwijzingen de consument dat een verhoogd cholesterolgehalte *een* factor is bij hart- en vaatziekten, wat a contrario de indruk kan wekken dat er nog andere zijn, en geven ze aan dat de consumptie van plantensterolen tot een lager cholesterolgehalte leidt, wat een „heilzaam effect” vormt.
- 51 De cour d’appel herinnert eraan dat volgens vaste rechtspraak van het Hof de bepalingen van een verordening of richtlijn die afwijken van een bij dezelfde verordening of richtlijn vastgesteld algemeen beginsel, eng moeten worden uitgelegd (arresten van 16 maart 2017, AKM, C-138/16, EU:C:2017:218, punt 37, en 30 januari 2020, Dr. Willmar Schwabe, C-524/18, EU:C:2020:60, punt 38 in het bijzonder met betrekking tot artikel 10 van verordening nr. 1924/2006).
- 52 Tevens dient voor de uitlegging van een bepaling van het Unierecht niet alleen rekening te worden gehouden met de bewoordingen ervan, maar ook met de context ervan en met de doelstellingen die worden nagestreefd door de regeling waarvan zij deel uitmaakt (arrest van 30 januari 2020, Dr. Willmar Schwabe, C-524/18, EU:C:2020:60, punt 33).
- 53 Derhalve rijst de vraag of de vermelding „Een verhoogd cholesterolgehalte vormt een risicofactor (voor de ontwikkeling) van hart- en vaatziekten” met betrekking tot het voedingssupplement *VistaSterol*, die voorkomt op de verpakking, in de bijsluiter en op de website van Vista-Life, voldoet aan het vereiste van artikel 14, lid 2, van verordening nr. 1924/2006. Bijgevolg dient de volgende prejudiciële vraag aan het Hof te worden voorgelegd:
- Moet artikel 14, lid 2, van verordening nr. 1924/2006 aldus worden uitgelegd dat op de etikettering of, bij ontbreken daarvan, in de presentatie en de reclame, letterlijk moet worden vermeld dat de ziekte waarnaar de claim verwijst, „meerdere risicofactoren heeft en dat verandering van een van die factoren al dan niet een heilzaam effect kan hebben”?
- 54 Ook rijst de vraag of een dergelijke vermelding op de verpakking, in de bijsluiter en op de website, zonder te worden weergegeven in de reclame voor dat product, volstaat om de naleving van artikel 14, lid 2, van verordening nr. 1924/2006 te waarborgen, gelet op wat hieronder volgt.
- 55 Uit de rechtspraak van het Hof volgt dat:

- 1) „de plaatsing van [...] twee claims op de verpakking van het betrokken product een gemiddelde – redelijk goed geïnformeerde, redelijk oplettende en voorzichtige – consument in staat stelt om het verband tussen die claims te begrijpen. Bijgevolg moet het begrip ‚gepaard gaan met’ in de zin van [artikel 10, lid 3, van verordening nr. 1924/2006] aldus worden uitgelegd dat het zowel een materiële als een visuele dimensie omvat” (arrest van 30 januari 2020, Dr Willmar Schwabe, C-524/18, EU:C:2020:60, punt 40);
 - 2) „de visuele dimensie van het ‚gepaard gaan met’-vereiste van artikel 10, lid 3, van verordening nr. 1924/2006 moet derhalve worden begrepen als een verwijzing naar de onmiddellijke perceptie door de gemiddelde – redelijk goed geïnformeerde en redelijk oplettende – consument van een rechtstreeks visueel verband tussen de verwijzing naar algemene, niet-specifieke gezondheidsvoordelen en de specifieke gezondheidsclaim, hetgeen in beginsel vereist dat de verwijzing en de claim ruimtelijk dicht bij elkaar of direct naast elkaar staan” (arrest van 30 januari 2020, Dr. Willmar Schwabe, C-524/18, EU:C:2020:60, punt 47);
 - 3) „in het bijzondere geval dat de specifieke gezondheidsclaims, vanwege het grote aantal of de lengte ervan, niet allemaal op dezelfde kant van de verpakking kunnen worden aangebracht als die waarop de verwijzing staat die zij moeten onderbouwen, moet echter worden geoordeeld dat bij wijze van uitzondering aan het vereiste van een direct visueel verband kan worden voldaan door middel van een expliciete verwijzing, zoals een asterisk, indien daarmee in ruimtelijke zin wordt verzekerd dat het duidelijk en voor de consument volkomen begrijpelijk is dat de gezondheidsclaims en de verwijzing qua inhoud met elkaar overeenstemmen” (arrest van 30 januari 2020, Dr. Willmar Schwabe, C-524/18, EU:C:2020:60, punt 48).
- 56 Artikel 14, lid 2, van verordening nr. 1924/2006 vereist dat de verplichte vermelding wordt weergegeven op „de etikettering, of bij ontbreken daarvan, in de presentatie en de reclame”.
- 57 „Etikettering” wordt in artikel 2 van verordening nr. 1924/2006 onder verwijzing naar de definitie van „etikettering” in artikel 1, lid 3, onder a), van richtlijn 2000/13/EG gedefinieerd als „de vermeldingen, aanwijzingen, fabrieks- of handelsmerken, afbeeldingen of tekens die betrekking hebben op een levensmiddel en voorkomen op een verpakkingsmiddel, document, schriftstuk, etiket, band of label, dat bij dit levensmiddel is gevoegd of daarop betrekking heeft,” terwijl artikel 3 van verordening nr. 1924/2006 onderscheid maakt tussen „etikettering”, „de presentatie van levensmiddelen die in de Gemeenschap in de handel worden gebracht” en „reclame” door te bepalen dat „[v]oedings- en gezondheidsclaims [...] in de etikettering en presentatie van levensmiddelen die in de Gemeenschap in de handel worden gebracht en in de daarvoor gemaakte reclame uitsluitend [mogen] worden gebruikt indien zij in overeenstemming zijn met deze verordening.”

- 58 In dit geval staat de betwiste vermelding op de verpakking van het product, in de bijsluiter en op de website van Vista-Life (en niet in de betreffende reclame). Aangezien de verpakking van een levensmiddel en/of de bijsluiter ervan en/of de website onder de definitie van „etikettering” in de zin van verordening nr. 1924/2006 valt/vallen en de daarin opgenomen vermeldingen veronderstellenderwijs in overeenstemming zijn met artikel 14, lid 2, van deze verordening, rijst bijgevolg de vraag of het vereist is dat de reclame met de gezondheidsclaim inzake ziekterisicobeperking ook deze vermelding bevat. De volgende prejudiciële vraag dient derhalve aan het Hof te worden voorgelegd:

Moet artikel 14, lid 2, van verordening nr. 1924/2006 aldus worden uitgelegd dat het vereist is dat reclame met een gezondheidsclaim inzake ziekterisicobeperking, de vermelding bevat dat „de ziekte [waarnaar] de claim verwijst, meerdere risicofactoren heeft en dat verandering van een van die factoren al dan niet een heilzaam effect kan hebben”, wanneer deze vermelding voorkomt op de verpakking, in de bijsluiter en/of op de website van het product?

4. Prejudiciële vragen:

Moeten de punten 1 en 5 van artikel 2, lid 2, van verordening nr. 1924/2006 aldus worden uitgelegd dat de termen „bepaalde eigenschappen” en „een levensmiddelen­categorie, een levensmiddel of een bestanddeel daarvan” aanwijzingen bevatten met betrekking tot de frequentie van inname en/of de wijze van toediening?

Moet artikel 14, lid 2, van verordening nr. 1924/2006 aldus worden uitgelegd dat op de etikettering of, bij ontbreken daarvan, in de presentatie en de reclame, letterlijk moet worden vermeld dat de ziekte waarnaar de claim verwijst, „meerdere risicofactoren heeft en dat verandering van een van die factoren al dan niet een heilzaam effect kan hebben”?

Moet artikel 14, lid 2, van verordening nr. 1924/2006 aldus worden uitgelegd dat het vereist is dat reclame met een gezondheidsclaim inzake ziekterisicobeperking, de vermelding bevat dat „de ziekte [waarnaar] de claim verwijst, meerdere risicofactoren heeft en dat verandering van een van die factoren al dan niet een heilzaam effect kan hebben”, wanneer deze vermelding voorkomt op de verpakking, in de bijsluiter en/of op de website van het product?